

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 02/09/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 181: Thế nào là bậc thiện tri thức?

Bài học hôm qua, Hòa Thượng nói nhân duyên là nhân tố quan trọng. Có thiện căn phước đức mà không có nhân duyên tốt thì cho dù cả đời nỗ lực, chúng ta cũng sẽ đi về nơi đọa lạc. Mơ mơ hồ hồ thì nhất định sẽ về thế giới mơ mơ hồ hồ. Minh minh bạch bạch thì nhất định sẽ về thế giới minh minh bạch bạch.

Thế nào là bậc thiện tri thức? Người xưa yêu cầu bậc thiện tri thức phải có “*Tín Giải Hành Chứng*”. Tuy nhiên, Hòa Thượng nói, ngày nay, không tìm ở đâu được người có chứng quả, nên bắt buộc dĩ phải hạ tiêu chuẩn của thiện tri thức xuống một bậc, thiện tri thức chỉ cần có “*Tín Giải Hành*”. Điều này có nghĩa là tin sâu, nguyện thiết, hành được đúng lời Phật dạy tức là y giáo phụng hành. Y giáo phụng hành thì mới có được sự thể hội, thì đó là “*chứng*”.

Trong xã hội hiện nay không tìm ở đâu được bậc thiện tri thức chân thật! Trong khi đó, con người lại rất dễ tin, chỉ cần nghe ai đó nói là họ liền tin, họ chẳng cần biết người ta có thật làm hay không! Có thông tin rộ lên rằng một người nào đó tổ chức được hơn 20 lớp Đệ Tử Quy và mọi người nghe rồi liền nháo nhào, cuống cuống tin theo. Họ nhấn tin hỏi tôi, tôi nhấn lại: “*Hãy quên luôn đi nhé*” mà họ không chịu quên, lại hỏi Đông hỏi Tây. Đúng như Hòa Thượng nói: “*Chúng sanh ngày nay thích nghe gạt chứ không thích nghe khuyên*”. Càng lúc tâm người càng bao chao dao động ở mức đáng sợ.

Từ lâu, tôi không Facebook, không Zalo, không sử dụng điện thoại đắt tiền để hạn chế thấp nhất sự bao chao dao động đó. Trong khi ở thế gian người ta bao chao và lại bắt chúng ta dao động theo họ. Vì sao? Vì họ tin vào lời nói của ai đó, tin rằng người này có thể mở được mấy chục lớp Đệ Tử Quy. Có người hỏi tôi rằng: “*Sao người ta xen tạp lại muốn mình xen tạp?*” Tôi trả lời là: “*Vì người ta đọa lạc một mình nên buồn, vì thế rủ thêm một vài người nữa đọa lạc cho vui mà thôi!*”

Khi nghe ai đó chỉ dạy, ai đó nói, chúng ta phải nên nhớ rằng nếu chúng ta “*Tin*” rồi thì phải “*Hiểu*”, “*Hiểu*” rồi thì phải thật “*Làm*”. Chúng ta quan sát người đang nói đó “*Làm*” ở mức nào, với trạng thái gì? Chúng ta cũng quán sát xem họ “*Làm*” có giống với tiêu chuẩn của Phật và Bồ Tát không? Nếu họ “*Làm*” với trạng thái ảo danh ảo vọng, để xây dựng bá đồ cá nhân thì rất nguy hiểm, mau mau mà tránh xa. Bài học này vô cùng quan trọng, phải được giảng đi giảng lại cho mọi người thấu hiểu.

Nói đến “*Làm*”! Người ta nói rằng gặp tôi, không bao giờ tôi để cho ai trả tiền và đồn thổi rằng tôi rất nhiều tiền vì có thu nhập từ Youtube. Họ cũng bàn tán rằng cứ gặp thầy Vọng Tây là thầy hay tổ chức phóng sanh lớn. Tôi nói với những học trò của mình rằng: “*Tất cả các môi trường đều là cơ hội để chúng ta bố thí, có cơ hội gặp người ta thì mình bố thí vậy thì tại sao chúng ta không làm? Học trò cúng dường thầy là chuyện bình thường nhưng thầy mà cúng dường học trò mới là chuyện lạ.*”

Và không dừng lại ở đó, việc cúng dường không những dành cho học trò mà còn dành cho tất cả mọi người, không phân biệt thân sơ. Việc cúng dường rất nhỏ thôi đã được người xưa nói tiểu tiết tạo nên anh hùng! Đây là cơ hội mở tâm vì sao chúng ta không làm? Đâu cần tìm ở đâu để cúng dường, để nêu danh nêu tên? Ngay hoàn cảnh thực tại đã có môi trường cho chúng ta thực hành.

Những điều thật “*Làm*” thì người ta không thấy, nhưng ảo danh ảo vọng thậm chí là nói dối thì người ta lại thích thú. Bao nhiêu người đều gọi Hòa Thượng là Ân Sư nhưng bản thân họ vẫn còn chìm đắm trong ảo danh ảo vọng, tự tư tự lợi, làm gì cũng phải là tiền. Đây chỉ là mượn danh của Ngài. Chúng ta là người học Phật thì trước mỗi điều nghe được, nhìn thấy hay bản thân muốn đi rao truyền, phải hết sức cẩn trọng, vì biết đâu thứ mình rao truyền đó lại mang tà tri, tà kiến cho người khác, như thế là gây họa, là tạo nghiệp rồi!

Những thứ chúng ta rao truyền phải là chánh tri, chánh kiến, phải được kiểm chứng thông qua việc làm của chính mình và có kết quả. Có kết quả tốt rồi thì mới cực lực tuyên truyền. Có người vừa gặp pháp tu này là đã cực lực rao truyền và lôi kéo được một đám người tu theo. Tu được một thời gian thì bỏ cả đám người đó đi tu theo pháp khác. Rồi một đám người khác lại đi theo họ, chưa đầy một năm sau, họ lại tu theo một pháp khác nữa vv... Cứ thế họ lại bỏ pháp tu đó chạy theo pháp tu khác nữa, rồi bỏ hết nhóm này đến nhóm khác. Hiện tại, họ đang tiêu diêu ở một tiên cảnh nào đó và bây giờ không ai theo nổi vì tốn nhiều tiền, phải đi nước ngoài, ở khách sạn 3 sao, 5 sao.

Do đó, tất cả những gì chúng ta muốn nói cho người khác phải luôn có sự kiểm chứng. Vì sao các học trò muốn mở lớp học thì phải thưa gửi, không được tùy tiện mở? Là để có người kiểm chứng xem chúng ta có đưa tà tri, tà kiến vào đó hay không! Có nhiều người cho rằng không cần phải thưa gửi, cho rằng mình tự làm được. Đây là sai lầm, vì không có ai kiểm chứng cho họ. Nếu chúng ta đem tà tri tà kiến cho người thì chính chúng ta phải gánh nhân quả từ việc này. Chúng ta có gánh nổi không? Bởi thế mà bài học hôm nay Hòa Thượng dạy chúng ta phải gần gũi bậc chân thiện tri thức.

Bậc chân thiện tri thức là phải có “*Tín Giải Hành Chứng*”, tuy nhiên, hiện tại không có người “*Chứng*” nên tiêu chuẩn này được hạ thấp xuống tức là thiện tri thức phải có “*Tín Giải Hành*”. “*Hành*” chính là y giáo phụng hành. Trong xã hội ngày nay, ai ai cũng lấy khoa học ra để chứng thực, nhưng tại sao trong Phật pháp, người tiếp nhận lại không kiểm chứng? Họ vừa nghe được thông tin gì đó thì liền tin theo ngay. Vừa

nghe có thông tin về một người mở được mấy chục lớp Đệ Tử Quy thì liền tin vào thông tin này ngay.

Hòa Thượng nói mỗi chúng ta đều có 99% nguy cơ rơi vào tà kiến. Hiểu được điều chỉ dạy này của Hòa Thượng nên từ lâu tôi không dám đọc thêm cuốn sách nào ngoài lời dạy của Ngài. Vì sao? Vì chỉ cần chúng ta đọc là tà tri tà kiến sẽ lọt vào đầu chúng ta ngay. Kể cả sách với bìa ngoài đề tên là Hòa Thượng Hải Hiền, Hòa Thượng Tịnh Không, tôi cũng không đọc vì thật ra là họ chỉ để tên thôi! Nếu chúng ta không dùng sự tư duy, quan chiếu để tiếp nhận thì vẫn có thể bị tư tưởng tà tri tà kiến trộn lẫn trong đó.

Hòa Thượng nói: ***“Tiêu chuẩn của bậc chân Thiện Tri Thức, thông thường chúng ta gọi là bậc A La Hán, bậc Bích Chi Phật, bậc Bồ Tát. Đây là bậc chân thiện tri thức! Thế nhưng, trong Kinh Hoa Nghiêm, tiêu chuẩn của bậc chân thiện tri thức rất cao, phải là pháp thân đại sĩ. Các Ngài có chứng! Chứng là gì? Chứng được pháp thân! Đây mới là chân thiện tri thức ở trong pháp giới tứ thánh của 10 pháp giới.***

“Ngay đến bậc chứng tứ thánh trong pháp giới tứ thánh chúng ta cũng không gặp được, vậy thì, ngày hôm nay chúng ta phải làm sao? Ngài Trí Giả Đại Sư, người triều nhà Đường, dạy bảo chúng ta rằng: Người có thể nói mà không thể làm thì có thể làm thầy thiên hạ, người có thể nói lại có thể làm là của báu trong thiên hạ.

“Người vừa có thể nói, vừa có thể làm là người đầy đủ Tín Giải Hành Chứng. Nếu có thể nói mà không thể làm thì đã đầy đủ Tín Giải, đương nhiên là họ cũng đã làm nhưng làm chưa được viên mãn! Còn rất nhiều chỗ làm chưa đến nơi. Tuy là vậy, chánh tín của họ và cái hiểu của họ không có sai lầm tức là chánh giải. Người có chánh tín, chánh giải thì đã có thể làm thầy thiên hạ này rồi.”

Ngày nay, người thật làm thì họ không tin mà họ tin vào người nói rằng mình là một ai đó, là vị Phật nào đó, là vị tổ nào đó đến thế gian. Điều đặc biệt là họ không xưng nhỏ, toàn tự xưng là Quan Âm Bồ Tát, Đại Thế Chí Bồ Tát. Yêu ma quỷ quái mà cũng xưng là Đức Ông, một con Ma nhỏ thôi, cũng tự xưng là một đáng bệ trên nào đó, nhưng chỉ xưng được một lúc thì bị chặn đầu chặn đuôi, đuối lý và bắt đầu khóc lóc. Đến lúc sau tôi hỏi ra mới biết là hương linh thai nhi.

Có một đạo tràng đang tu hành niệm Phật tinh tấn thì một hôm có người bị nhập và tự xưng là Đức Ông, nói đúng về từng người trong đạo tràng. Cả đạo tràng tin và dần dần họ bớt thời khóa tu lại, đi làm từ thiện, đi cúng dường theo sự chỉ đạo của vị “Đức Ông” này. Có người trong đạo tràng phản tỉnh và gọi điện cho tôi và hỏi: “Sao họ tu hành thì lười nhác, đi chơi thì thích thú, đến khi niệm Phật thì không ngồi nổi một, hai tiếng? Đạo tràng chuyên niệm Phật bây giờ thành đạo tràng đi làm từ thiện, đi chơi!” Tôi khẳng định với vị đó rằng: “Các vị đã bị Ma sở mũi rồi!” Những con Ma này phải

nói dối thành Đức Ông như vậy thì người ta mới tin. Nếu nói dối mà rót lưỡi thì không ai dám nói, đằng này, lưỡi vẫn còn nguyên nên họ tùy tiện nói dối.

Cho nên chánh tín, chánh giải, chánh hạnh là quan trọng, từ đó mới có chánh chứng. Nếu không có thì có kết quả ngược lại. Không chánh thì mới tin vào vị Ma nhập lên tự xưng “Đức Ông” kia. Cho nên khi chúng ta chưa nhận định được thế nào là chánh tín thì chúng ta hãy tin theo những gì người trước đã tin. Hòa Thượng Hải Hiền, Hòa Thượng Tịnh Không đã vãng sanh rồi, các Ngài cả đời làm thế nào thì chúng ta làm như vậy, nhất định không thêm cũng không bớt. Vì thêm một chữ thì tà tri, tà kiến sẽ chen lẫn, hay bớt đi một chữ cũng là cắt chương đoạn ngữ, nên cũng có thể rơi vào tà tri tà kiến.

Hòa Thượng nói: ***“Thầy dạy học trò mà thầy làm không được, hy vọng học trò có thể làm được. Người xưa nói đây là “Con hơn cha là nhà có phúc”. Học trò là do thầy dạy ra và nếu thành tựu của học trò siêu vượt lão sư, vậy thì, giáo học của thầy đã thành công rồi! Nếu thầy dạy học trò mà học trò không bằng thầy thì coi như là thầy dạy đã thất bại.”***

Học trò hơn thầy thì mới gọi là rạng rỡ tông môn. Hòa Thượng từng nói rằng cả cuộc đời của chúng ta có làm được nhiều việc tốt đi chăng nữa mà không có người sau tiếp nối thì chẳng khác gì một sự xác xơ. Một vị thầy tốt chính là dạy ra học trò làm được những việc hơn thầy! Một vị thầy mà dạy ra học trò, không làm được hơn thầy, vậy thì, người thầy đó chưa phải là một vị thầy tốt! Cha mẹ hay một người thầy chân chính luôn mong con mình, học trò của mình làm được các việc lợi ích chúng sanh nhiều hơn nữa. Bản thân tôi dù có bị tàn phế khi truyền hết năng lực cá nhân của mình cho các học trò thì tôi chấp nhận tàn phế. Nhưng đó chỉ là phim kiếm hiệp, chỉ là ảo. Tất cả đều phải nỗ lực, tu tập rèn luyện.

Hòa Thượng nói: ***“Nếu chúng ta dạy người sau và người sau chỉ gần bằng bạn thôi thì bạn đã thất bại rồi, không có thành tích gì đáng nói cả.”*** Người xưa mong muốn thế hệ sau mình có thể làm lợi ích chúng sanh nhiều hơn chứ không phải để vang danh thiên hạ. Hiện tại, người tiếp nhận chuẩn mực của người xưa đang ít dần, mà càng ít thì con người càng đau khổ. Ngược lại, số người được học tập chuẩn mực Thánh Hiền càng nhiều thì họ càng bớt khổ.

Nhiều người ở nước ngoài bất mãn với con cháu vì chúng không nghe lời mà cũng không dám la rầy chúng. Họ không dám đánh, không dám xử phạt trẻ vì trẻ chỉ cần báo cho cô giáo là cô giáo báo cảnh sát và bà ngoại sẽ phải ra tòa. Trong 1000 năm trước, ai ai cũng xem trọng chuẩn mực hiếu kính, đến thời của chúng ta, khi chúng ta làm cha mẹ, làm ông bà mới thấy hiếu kính là quan trọng. Đứa con, đứa cháu bất hiếu vô nghĩa thì ai cũng đau lòng. Một ngàn năm sau hoặc xa hơn nữa, vào thời đại con người không lấy năng lực từ xăng hay điện vv... mà có thể lấy năng lượng từ vũ trụ khiến họ có thể tự bay được, lúc đó, con người vẫn là con người, họ vẫn xem trọng chuẩn mực đạo đức.

Làm sao để duy trì những giá trị chuẩn mực đạo đức này? Phải cần những bậc thiện tri thức, cần những người thầy có tâm, có tầm nhìn dài rộng. Hơn 40 năm trước, Hòa Thượng từng sách tấn rằng: *“Bây giờ hãy mau mau thúc đẩy chuẩn mực người xưa bởi nếu để sau vài chục năm nữa, chúng ta có nói cũng không ai nghe đâu!”* Thật may là vài chục năm trước, chúng ta đã làm rồi và hiện tại mọi người đã được nếm vị hạnh phúc của lễ nghĩa, của chuẩn mực đạo đức rồi.

Cho nên tiếp cận thiện tri thức là rất quan trọng. Tà tri thức sẽ dạy cho chúng ta tà tri tà kiến. Hòa Thượng chỉ dạy rằng: Nếu không làm tốt 113 điều của Đệ Tử Quy thì dù niệm Phật có tốt, cũng không thể vãng sanh. Vậy mà, có người niệm Phật không cho những người học Đệ Tử Quy đến đạo tràng, cho rằng học Đệ Tử Quy là xen tạp.

Học Đệ Tử Quy là học chuẩn mực và thực hành các chuẩn mực như: *“Cha mẹ gọi trả lời ngay, cha mẹ bảo chớ làm biếng, cha mẹ trách phải thừa nhận”*. Người thực hành chuẩn mực đó mà không được phép đến đạo tràng sao? Sự quan tâm của người con đến cha mẹ như *“Đông phải ấm, hạ phải mát. Sáng phải thăm, tối phải viếng”* mà là tà tri tà kiến sao? Người con ấy vào buổi sáng đến bên cha mẹ và nói: *“A Di Đà Phật! tối qua cha mẹ ngủ ngon không?”* là vừa hỏi thăm cha mẹ, vừa nhắc cha mẹ niệm Phật. Việc làm này mà là tà tri tà kiến sao?

Cho nên chúng ta phải sáng suốt nhận ra tà tri thức để tránh xa và nhận ra thiện tri thức để thân cận. Thiện tri thức là làm đúng theo lời dạy của Phật, tà tri thức làm theo sự cuồng vọng của bản thân, làm theo tập khí xấu ác của họ. Việc này rất dễ nhận ra bởi nhân quả sẽ đến ngay. Nếu làm đúng theo chuẩn mực thì sẽ có kết quả đúng chuẩn mực còn làm sai chuẩn mực thì có kết quả sai với chuẩn mực và hậu quả liền đến.

Một người gọi điện cho tôi và nhờ tôi gọi điện cho con cô ấy để khuyên cháu trở về nhà. Cô ấy kể rằng lúc nhỏ cô ăn chay, cô niệm Phật thì con cũng ăn chay, cũng niệm Phật nhưng nay, khi được 13 tuổi thì cháu liền bỏ đi. Đây chính là điều trên Kinh Vô Lượng Thọ đã nói: *“Người trước không dạy thì đừng trách người sau”*. Người mẹ này lẽ ra phải dạy cho con trẻ phát được tâm yêu thương, giúp con hiểu vì sao phải ăn chay? Phải dạy cho con thế nào là niệm Phật? Vì sao phải niệm Phật? Nhưng người mẹ đã không dạy nên con ra ngoài, thiên hạ xã hội đã dạy con nên con bỏ đi thôi! Điều quan trọng là phải dạy từ khi nhỏ, khi đã lớn lên hay có tuổi như chúng ta, biết bao nhiêu tập khí xấu ác tiềm ẩn vào thì những đạo lý được nghe vẫn chỉ ở bên ngoài, không thấm được vào bên trong.

Do đó những người nào chuẩn bị có con thì hết sức cẩn trọng, hãy khởi tâm yêu thương, tâm từ bi, tâm rộng lớn. Không nên vừa có con đã khởi tâm ích kỷ, chỉ cần khởi một niệm vì đứa bé thôi thì chính mình đã hại con mình. Sóng âm, từ trường của mình tỏa ra, con đã biết hết. Phải khởi ý niệm hy sinh phụng hiến thì con sẽ tiếp nhận từ trường hy sinh rộng lớn để con đến với cuộc đời và trưởng thành./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!